

Сосницький О.В.,
кандидат технічних наук,
доцент
(Бердянський державний
педагогічний університет)

ПРОБЛЕМА ФОРМАЛІЗАЦІЇ ПОНЯТТЯ ЛЮДИНИ І ПРИНЦИПОВА ЗАГАЛЬНО-НАУКОВА НЕДОСТАТНІСТЬ СУЧАСНИХ ГУМАНІТАРНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Внаслідок фундаментальних методологічних недоліків сучасна наука принципово не в змозі дати формальне визначення інтелекту, що концептуально делегітимізує як дослідження у відповідних областях, так і науку в цілому, як продукт виключно інтелектуальної діяльності. Така невизначеність принципово спотворює і обмежує будь-яке пізнання в гуманітарних областях через брак формального предмета дослідження і обґрунтованих вихідних формалізмів, які дозволяють адекватні логічні висновки.

Причина полягає в загальному поділі сучасної науки на систему низькорівневих штучних проміжних аксіом (догм) і похідних від них взаємно слабо пов'язаних неточних обмежених часткових областей понять. В результаті така система зазвичай достатньо формалізує прості явища, які концептуально вписуються в одну таку область, і принципово не формалізує складні явища, які займають кілька таких областей, яким є інтелект як головна властивість будь-якої живої істоти.

Радикальний засіб вирішення цієї проблеми є підвищення рівня абстрагування знань до досягнення гіпотетичної найвищої вихідної Всесвітньої Аксіоми (Догми), яка виробляє весь Всесвіт та поєднує воєдино всі концептуальні області. Саме це вперше було зроблено в спеціальних дослідженнях автора і в кінцевому підсумку дозволило вивести вихідне визначення і універсальний мета-формалізм інтелекту.

Дослідження показали, що 1) отриманий мета-формалізм інтелекту походить з найвищих (мета-) властивостей нашого Всесвіту, 2) ніяк не походить з сучасних наукових догматичних понять, 3) універсальний для всього живого світу, 4) справедливий для всіляких природних і штучних матеріалізацій, 5) вперше дозволяє адекватно оцінювати живі явища, 6) у тому

числі людей та їх об'єднання, і 7) стає новим формальним стандартом інтелект замість людини, 8) з яким слід зв'язати всі гуманітарні дослідження і розробки.

Отримані слідства з мета-формалізму радикально розширюють відомий комплекс сформованих наукових уявлень про гуманітарну сферу. Перехід до точних якісних формалізмів дозволяє повноцінно планувати властивості індивідуальних і колективних суб'єктів в конкретних умовах і виявляти численні можливі суб'єктивні і об'єктивні ефекти, потенційно можливі (віртуальні) в навколишньому середовищі і що роблять вплив, навіть якщо вони не реалізуються. Використання виявлених механізмів пізнання і мислення об'єктивує і стабілізує процеси пізнання і прийняття рішень. Контроль пізнаних понять в поєднанні з непізнаними поняттями суб'єктів дозволяє якісно передбачати і управляти поведінкою суб'єктів в заданих предметних областях.

Зокрема, дослідження вказують на неточність сучасної наукової класифікації людини як *homo sapience* (HS) в біологічній таксономії, що склалася, оскільки людина у багатьох областях виявляється принципово нерозумною в залежності від використовуваних догм і схем мислення. Найважливіший сьогодні поділ знань на 1) догматично часткові і 2) універсальні з превалюванням перших по чисельності і других за значимістю породжує в єдиному біологічному виді HS в залежності від форми знань два протилежних за властивостями підвиди *homo particulus* (HP) і *homo universalis* (HU), відповідно. Якщо HP має догматично обмежені знання і відповідні проблеми, то HU має концептуально розширені знання і більш стабільні можливості існування як перший етап переходу до наступного 4-го класу сущих - Вищий Розум, визначення і формалізація якого досить отримані в роботах автора.

Таким чином, універсалізація знань відкриває принципи можливості геніалізації особистості, принципи дослідження якої досить представлені автором в національних і світових публікаціях і можуть стати основою подальшого розвитку освіти і виховання людини нового покоління.